

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo de natiuitate gloriose virginis matris dei Marie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. De nitate b. virg.

arie. **P**rima est integritas p̄cial' d̄spo-
sitiōis: ita sc̄z q̄ sit integre ab om̄i peccati
corruptiōe immunis qd̄ p̄tinet ad h̄ginita-
tē m̄ris. **S**c̄da ē fecūditas sp̄ualis af-
fectiōis p̄ quā vicz ch̄m recipiat p̄positū
setē opatiōis. **T**ertia est sedulitas real
executiōis p̄ quā vicz ip̄m ch̄m pariat p̄
effectū virtuose p̄uersatiōis. Et hec duo
p̄tinet ad sp̄uale m̄nitarē. **D**e q̄ d̄c̄ d̄ns
Matth. xij. Quicumq̄ fece. vo. pa. m. rē.
m̄r mea ē. **D**e s̄ d̄c̄z vide s̄. **T**ertia ē
magnificētia imp̄ial' p̄tatis de q̄ etiā vide
s̄. **E**t d̄ alijs sup̄ tactz. **V**el dic q̄ tertia
est magnificētia imp̄ial' seu regalis aucto-
ritatis: iuxta illud In capite ei' corona stel-
laz. duo deci. **V**tz m̄r d̄i sit adorāda ad
oratiōe latric: **Q** sic. **C**ōiūctior ē ch̄m m̄r
ei' q̄ crux: s̄ crux adoraz' adoratiōe latric
igit'. **S**z s̄ ē q̄ m̄r d̄i pura creatura. **R**n̄/
det **T**ho. in. ij. p. q. xvij. q̄ latric soli deo
debet. **I**ō nulla creatura adorari v̄z ado-
ratiōe latric. put creaturā s̄z se veneramur
Nec aut' creaturē insensibiles nō sint ca-
paces veneratiōis s̄m seip̄as: creatura tñ
rōal' ē capax s̄m seip̄am: z iō nulli pure cre-
ature rōali debet cult' latric. **L**ū igit' brā
h̄go sit pure creatura rōalis: nō debet ei
adoratiō latric s̄z solum veneratiō d̄ulic'.
Eminēt' tñ q̄ ceter' creatur' inq̄ntū ip̄a
est m̄r d̄i: z iō d̄i q̄ debet ei nō gl̄ificūz du-
lia s̄z hyp̄dulia. **A**d illud at' qd̄ obijcit d̄i
redū q̄ crux nō ē capax veneratiōis. put in
se p̄siderat s̄z rātūmō vt signū remēorati
v̄i v̄l rep̄ratiū ch̄m crucifixi. **V**ñ adorā
do cruce nihil aliud adoram' q̄ ch̄m cru-
cifixū. **H**ec s̄z **T**h. **V**tz brā h̄go obet'
nuerit gr̄e plenitudinē: **Q** nō q̄ s̄ videt'
p̄tinere ad p̄ulegiū ch̄m s̄m illd̄ **I**o. j. **V**ñ
dim' eū q̄ sit vnigenitū a p̄re plenū gr̄e et
p̄tatis. **S**z ē qd̄ āgel' d̄bet. **L**u. j. **A**ue q̄.
pl. **R**n̄. s̄z **T**h. in. ij. p. q. xvij. **Q**uāto alt'
qd̄ mag' app̄inq̄t p̄ncipio in q̄libz ḡne:
rāto mag' p̄cipiat effectū illius p̄ncipij.
Vñ d̄o. di. liij. c. cele. hierar. q̄ āgel' q̄ s̄
do p̄pinq̄ores mag' p̄cipiat de bonis d̄i
uinis q̄ hoies. **C**h̄m aut' ē p̄ncipiū gr̄e. s̄z
d̄initate qd̄e auctoritative. s̄m h̄ūanitatē
p̄o istrumental'. **V**ñ **I**o. j. d̄f. **S**arvitas
p̄ iesus ch̄m facta ē. **B**rā at' h̄go p̄pinq̄s-
sima fuit ch̄m s̄m h̄ūanitatē q̄ ex ea acce-
pit naturā h̄ūanā: z iō p̄ ceteris maiorē

a ch̄m debuit gr̄e plenitudinē obtinere.
Ad illud aut' qd̄ obijcit d̄icē q̄ vniciū
q̄ a deo dat' gr̄a s̄m h̄ ad qd̄ eligitur z q̄
ch̄m inq̄ntū est h̄o ad h̄ fuit p̄destinat' z
elect' vt eēt p̄destinat' fil' d̄i i' p̄tate
sicādi. h̄ fuit s̄m p̄iū vt talē h̄ret gr̄e ple-
nitudinē q̄ redūderet in oēs s̄m q̄ d̄r **I**o.
j. **D**e plenitudine ei' oēs accepim'. **S**ed
brā h̄go rātā obtinuit gr̄e plenitudinē vt
eēt p̄pinq̄sima auctori gr̄e ita q̄ eū q̄ est
plen' oī gr̄a in se reciperet z eū pariendo
qd̄amō gr̄am in oēs diriuaret. **H**ec **T**h.

Sermo de natiuitate gloriose
virginis matris dei **S**arie.

Transite ad

Teme oēs qui p̄cupiscitis me.
Eccl. xxij. **F**atitas sacrati-
tōe reuerētia atq̄ leticia sp̄ualia celebran-
da. **H**oc p̄cipue p̄ter tria.

Primo: p̄ natiuitatē h̄ū' p̄cellētā.
Sc̄do: p̄ vtilitatē ei' magnificētā.
Tertio: p̄ d̄initatē reuerētā.

Primo igit' p̄ h̄ natiuitatis p̄cellētā q̄ ap-
paret triplicif. **P**rimo: q̄ h̄mōi natiui-
tas fuit figuris p̄conizata vt in arca h̄ga
et plib' alijs. **S**c̄do q̄ fuit a p̄betis p̄-
nūciata. **E**sa. xj. **E**grediet' h̄ga de radice
iessē zc. qd̄ exponit ecclia di. **V**irgo d̄i ge-
nitrix v̄r ga ē zc. **T**ertio q̄ fuit gratias
p̄ornata **B**er. **F**uit p̄culdubio m̄r d̄ni an-
setā q̄ nata. **I**dē. **D**eritō natiuitatē ei'
celebramus qz nō filia tre s̄z gr̄e nascitur.

Sc̄do p̄ vtilitatis magnificētā. **F**uit
em natiuitas gl̄ose h̄ginis tot' mūdo ma-
xime vtilis z gaudiosa. **V**ñ cārat ecclia.
Fatitas tua d̄i gēitrix h̄go gaudij ānūcia-
uit in vnūerso mūdo zc. **A**nnūciauit ijs
gaudij āgelicis spiritib' qz tūc edificata
dom' mūdo apparuit in q̄ sp̄ealr' habita-
uit z in q̄ p̄cept' est mag' āgelice rep̄ara-
tōis. **P**rouer. ix. **S**apia edificauit sibi do-
mū. **I**te sup̄ terrā exn̄tib': qz fabricata est
arca in q̄ repositū ē p̄ciū h̄ūane redēptio-
nis. **G**en. viij. **F**ac tibi arcā de lignis leui-
gatis. **I**te sc̄ris defūctis p̄tib' qz nata ē il-
la q̄ portauit pugillē sue liberatiōis. **L**u. j.
Visitauit z fecit redēptionē plebis sue.
Iō bñ p̄ exponi de natiuitate h̄ginis gl̄o

riose illd Hester. Noua lux orti visa e
 gaudiu hory: z tripudiu apud oes. Vir-
 go bra bn dr noua lux a deo vero sole pce-
 des z oes iustos illuminas. Un i psona e
 pr accipi illd Eccl. xxiij. Ego feci vt i cel-
 li. in celestibz viris orit ef lumē indeficēs.
 sez gre. Et se noua lux bn dr orta in nati-
 uitate hui? yginis. An em ortu ei? qsi oia
 tenebrosa erat z oes in tenebras defecēde
 bant: s; in ortu hui? yginis cepit lucescere
 noua lux: vine clemētie vine mierz vine bo-
 nitatis. Et se qf. gaudiū. s. q ad oes ange-
 los in celo: hono: q ad hoies in mūdo: et
 tripudiu q ad scōs ptes in limbo. **T**er-
 tio p sine maiestaz reuerentiā. Et h p/
 per tria specialiter. Prio p sine dīnā pfor-
 mitate vt se; in h nos pformem? do q vir-
 ginē hāc singularit honorauit eā: etiā an-
 q; in mundum nasceret ornando eā atq;
 decoādo spali ornamento gre. vñ Aug.
 in qdā ser. de natiuitate dñi. Maria mat-
 ebn electa ē et sup oes creaturas plecta
 oibz gñijs fecūdata: oibz pcutib? ornata:
 oi scitate in vtero mris repleta vt de mū-
 distima mfe mūdissim? nasceret fili? Hec
 ille. Scdo p sine dīnā volūtatē. s. adimplen-
 dā. Un Ber. in qdā ser. de natiuitate ma-
 rie. Totis medullis cordiū: totis pcorādo/
 rū affectibz: z vortis oibz mariā hāc vene-
 remur q; sic e volūtatē q; totū nos hre vo-
 luit p mariā: hec in q; volūtatē ei? est s; p
 nobis. Hec ille. Tertio p sine dīnā acce-
 prabilitatē q; sic acceptat dei fili? obseqū
 sue scitissime mri impēsuz acū sibi ipede/
 ref: sibi ippe reputat eē factū qd qd hono-
 ris aut seruitij mri exhibet. Ber. sup mis-
 sus est. Nō ē dubiū qd qd in laudibz mris
 pferim? ad filiū pnerere: z rursus cū filiuz
 honoram? a laudibz mris nō recedimus.
 Hec ille. Deben? itaq; vt dixim? deuo-
 tissime ac reuerentissime mariā venerari z
 e? natiuitatē celebrare p sine dīnā maiestaz
 tis reuerentiā: z h p sine plice reuerentiā. Uicz
 p sine reuerentiā vine pformitatis: p sine reue-
 rentiā vine volūtatē: z p sine reuerentiā oibz
 vine acceptabilitatis: vt dictū ē. Ad h ē t
 ipa yginis benignitas inexplicabilis nos
 allicere dz. Quā vtz benignitatem atq;
 mirandā cordis sui dulcedinē in pbris al-
 sumptis z in ei? pona ppositis nob euis
 dēter ondit. Nā desideras nob subuenire

z auxiliū ipedere nos amonet z iuitat ad
 eā ex deuotidē trāstire. d. Transite ad me
 oēs zc. Trāseam? igit toto cordis affectu
 ad hāc dulcissimā mrem. Nā vt dr Ber.
 in f. qdā. Dico vob si pie a nob pulsata. N
 pie fuerit iuocata ppatiet nob. Nō deerit
 necessitati nre: si qdē nec facultas ei deesse
 poterit: nec volūtatē: qm regina celoz est:
 misericors ē: z mī mie. Idē ibi dē. Quicqd
 illd ē qd offerre paras: marie pmedare me-
 mēto: si nō vig sustinere repullaz. Hec ille
 Nec timeam? ad eā accedere q; ex sua in-
 estimabili benignitate nos ad h iuitat
 d. Trāstite ad me zc. Inter ceteras at pē-
 minētias z excellētias hui? yginis tres
 sūt pēcipue q nos p suadet: horāf iuitat
 z altēiūt vt ad eā cū oi pfidētia trāseam?
Pria ē excellētia inuolabil? puritatis.
 Pp quā hz rōnē boni maxie delectabil.
Scda ē excellētia inestimabil? dignitaz
 tis. p sine quā hz rōnē bōi marie honorabil
Tertia ē excellētia inuincibilis pntis.
 Proppt quā hz rōnē boni maxie nob vtil.
 Sic p sine q; hz excellēt oem boni rōnē. vñ
 seqf. q; ē maxime amabil: z maxime desi-
 derabil. Pntis ei ei? nob multū pdesse p.
Prima igit ē excellētia inuolabilis
 puritatis: q; se; nullavq; fuit in ea
 macula peccati. Lan. iij. Tota pul-
 cra es amica mea z macula nō ē i te. Ad
 insinuādā aut hāc puritatē fuit pgo brā
 pnūciata ppheticē sub noie stelle. Nūeri.
 xxiij. Quē stella ex iacob. Et p sine h intelli-
 git p sine excellētia hui? virginal puritaz
Primo q; ē puritas ois criminis exclu-
 sua: qd intelligit p materia stelle q est na-
 ture incorruptibil. Scdo q; ē puritas
 clari luminis diffusua: qd intelligit p sta-
 ritatē seu lumē stelle a q aer perlustrat.
Tertio q; ē puritas sacre virginis ele-
 uatiua: qd intelligit p eleuationē seu strā-
 situationē stelle: q; vtz ē i firmamēto.

Prima igitur excellentia
 puritatis yginale q illa puritas ē ois cri-
 minis siue culpe exclusua. Immūnis est
 em ab omni culpa tā originali q; actuali
 veniali z mortali. Aug. li. de naturaz gra-
 tā de pctis agit nullā pntis de ygie afo-
 sa hre volum? qstionē. Excellet itaq; hec
 puritas puritatē innocētiā ptoplasto?
 P P S

Ber. De natitate marie De excel.

rū qz puritas hec virginis semp fuit cōti-
nua z pleuerā nō aut puritas proplasto
rū. Un gra puritas y ginalis erat multo
efficacioris p̄tutis a malo p̄seruatiue et
ad bonū inclinatiue q̄ puritas proplasto
rū. Poterāt q̄ppe satis faciler a pctō ca
uerēz tñ in bono nullaten⁹ stabiles aut
firmi erāt. Eccl. xv. De⁹ ab initio p̄stituit
hoiemz reliq̄t eū in manu p̄siliy sui. Excel
lit etiā puritas marie puritatē oim sc̄sifi
catoz. Et h̄ triplici excellētia.

Primo excellētia celeritatis.

Secō excellētia copiositatis.

Tertio excellētia cōcabitatis.

Primo excellētia celeritatis. Omēs em̄
aliy etiā sc̄sificati in vtero q̄ncz fuerūt in
pctō originali. Hieremias q̄ppe in p̄terito
m̄ris sc̄sificatus ē h̄ nō longe aq̄c natus
Hier. j. Aliq̄ exiit de ventre sc̄sificauit
re. Joānes etiā baptista sexto mēse sc̄sifi
catus ē z ab originali purgat⁹ q̄n. s. maria
visitauit helisabet. Tūc em̄ exultauit in
fas i vtero ei⁹. Hec exultatio fm̄ glo. fuit
q̄ddā gaudiū qd̄ p̄cepit ex p̄ntia ch̄ri z ex
gra z influentia sc̄sificat⁹. Maria autē ab
ipa aie creatōe sc̄sificata ē: vt p̄ ea d̄clara
bit d̄ate dō i s. d̄ p̄cep. p̄gis. Et sic d̄r alber
tus. Corp⁹ marie factū ē in cōplexionez
pulcritudine optimū z aia ei⁹ p̄fectissima
creata ē quā pur⁹ h̄ h̄re potuit: in intelle
ctu acutissima z in alijs potētijz nobilissi
ma q̄ velut regia missa ē in corpusculū vir
ginis z dat⁹ ē nobilissim⁹ āgel⁹ q̄ custodi
ret eā. **S**ecda ē excellētia copiositatis. Nā
fm̄ iordantiū. Alijs in vtero sc̄sificatis fuit
collatū q̄ nūq̄ peccauerit mortali: q̄ tñve
niat nō peccauerit n̄ tenēt doctores. Ma
rie aut vltra oēs h̄ collatū ē q̄ nūq̄ ēt pec
cavit venialis. Et h̄ fuit p̄uilegiū maxime
gr̄e q̄ ipaz marie sup̄ cōmunē legē nature
corrupte extolleret. Sc̄sificati qd̄ fuerit
aliy vt eēt digni ministri z p̄bere d̄i: pu
ta hieremias: vt dignoz eēt ad p̄betādū
z ioānes ad ch̄z baptizādūz demōstrādū.
sz ygo glōsa ad multo excellēti⁹ ministe
riū ē sc̄sificata ad h. s. q̄ eēt digna m̄f del.
Jo ml̄ro fuit excellēti⁹ sc̄sificata vitz ab
di q̄licūq̄ culpa p̄seruatiua. Dic̄ q̄ppe b.
Aug⁹. ser. d̄ assūp. Si oēs sc̄os z sc̄tas cū
hic viterēt z gregare potuissem⁹ z q̄rere
vitz d̄issent i pctō: n̄suz ēē aliō n̄ putam⁹

nisi qd̄ ioānes d̄r. Si dixerim⁹ q̄ pctm̄ n̄
hēm⁹: ipi nos seducim⁹ z p̄tās in nob nō
est. In li. ar̄ natura z gra d̄. Lū d̄ pctis
agit z. vt s. Et Ber. Ego puro q̄ copio
sio: sc̄sificatōis b̄ndictio in maria d̄clēde
rit q̄ in alios in vfo sc̄sificatos q̄ nō soluz
ip̄i d̄rtū sc̄sificaret: sz ēt vitā ei⁹ deinceps
immunē ab oi pctō p̄suaret: qd̄ alteri nemi
ni inf̄ natos mulierū credit esse donatū.

Tertia ē excellētia cōcabitatis. Haz
sz abūdās gra a ioāne baptā i p̄rez z m̄rez
effluxerit qz abo ex h̄ receperit p̄betādū
gr̄am. Ab ipa tñ p̄gine sic i puritate p̄ gr̄e
plenitudine p̄suata tāta gr̄e copiositas n̄
solū i parētēs ei⁹ sz i oēs hoies se diffudit.
vt faciter possum⁹ dicere tā de m̄re q̄ de
filiō: qz de plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹ q̄
re āgel⁹ b̄n d̄r ad eā. Tūc gra plena. Un
Ber. Maria mie sinū apuit vniuersis vt
de plenitudine ei⁹ oēs accipiāt: capitiuus
redēptōz: eger curatiōe: tristis p̄solatōz
pctōz veniā: iust⁹ gr̄am: āgel⁹ leticiā: sū
dei carnis substantiā: deniqz tota trinitas
gl̄az. Hec ille. Idē in qd̄ā p̄. d̄ assūp. Quis
em̄ mie p̄gine glōse lōgitudine: latitudi
nē sublimitatē: z p̄funditatē inuestigare q̄
at: Nā lōgitudō ei⁹ vscq̄ ad nobilissimū tūc
inuocātibz eā subueniet vniuersis. latitudi
dō ei⁹ replet orbē terraz vt d̄ plenitudine
ei⁹ plena sit ois fra: sublimitas ei⁹ sup̄ne
cuitatis hierusalē inuenit reparatiōe: et
p̄funditas ei⁹ exētibz in tenebris z vmbra
mortē obtinuit redēptiōe. Hec ille. B̄n
igit gra plena: sic q̄ppe plena gra q̄ mollū
in ea locū pctm̄ q̄lectūq̄ inuenire potuit.
Excelletissima igit ē puritas p̄gine m̄ris
Hāc itaqz purissimā atqz sacratissimā vir
ginē amem⁹. Hāc tota deuotiōe venerē
mur: vt p̄ eā celestis gr̄e nob̄ aliq̄lis p̄o
tio largiat. Hec ē p̄ma sue puritatis cop
cellētia ois vitz macle vniuersalis exēl
sio: q̄ in materia stelle intelliḡ p̄r.

Secda ē q̄ ē puritas clari
luminis diffusiva: z h̄ intelliḡ in lumine
stelle. Lumē aut stelle q̄ modicū nō mul
tū clarū esse videtur. hoc est quia a nobis
alonge conspicit: nam si de p̄p̄iq̄ videt
rem⁹ magna p̄fecto stella z magnū ei⁹ lu
men nob̄ appareret. Similiter si q̄a nob̄
deat excellētiā luminis z claritatis sp̄a

inniolabilis puritatis F. CXVI

lis marie: Hec qz ea nō nst alonge pspit
at: forte raro z sine deuotiois affectioe
de ea cogitar. Appropinq ad ea p affectu
pala videbis excellentia claritatis eius.
Bern. sup. H. sus. e. Ipa est illa nobilis
stella orta ex iacob cui? radi? illuinar vni
uersū mūdū cui? splendor in supis pfulget
z inferos penetrat. Hec ille. Illuminat sū
qdē āgelos radio lenicie. Judit. xv. Tu gla
hierlantu leticia isrl. Itē iustos hoies ra
dio gre. In de ea cātat ecclā. Per te lu
stis pferf gra. Itē. Cui? vita inelyta cum
ctas illustrat ecclās. tā. s. triūphāre qz ni
litāre mō victo Itē pēiores radio indul
gētie. In cātat ecclā. Per te reis donat
venta. Prover. iij. Lignū vite est his qui
apphenderit eā zc.

Tertia excellentia est qz ē
puritas sacre vginis eleuatiua. s. ad ma
xima z inextimabile dignitatē. Gra qppe
q purgatus ē hieremias eleuabat eū seu
disponebat ad dignitatē pphē. vt dictū ē.
Gra pō q purgat? est ioānes eū eleuabat
ad dignitatē baptiste: s. gra q pseruata ē
maria ab di macla eleuabat eā ad digni
tatē matr? di. Gra qdē hieremie magna
gratia ioānis maior: s. gratia marie mari
ma z excellentissima: z hec excellentia intelli
git p altitudine stelle q in alto sita ē z ele
uata: sic brā vgo ppe suā puritatē admira
bile dignitatē celsitudine ē eleuata. Et h
ctia p q puritas marie puritatē āgeloz
excellit. Puritas em āgeloz z scritas ē ad
h vt sint digni ministri di. Heb. i. Dēs sē
administratoz spūs iū ministeruz missi
ppe eos q hereditatē capiūt salutis. Puri
tas aut marie vt dictū ead h erat vt essz
digna maf dei. In puritas ei? puritate
āgeloz tāto excellentior facta ē qnto differ
ret? p illis nomē hereditauit. Juxta qd
di. Ans. Decebat vginē mref di ea puri
tate nitere q maior sub dō neqr intelligi.
Hec ille. Ad hāc itaqz rāte puritatē ma
trē crāeam? vt p ea a nris maclis purga
ri mereamur: s. vt nob se benignā offerat
exēplo ei? satagam? dilgere puritatē nā
alif gēi sibi eē n possum? q puritatē sp hūit
sp amauit: z sp suauit: nisi z nos dilexerit
m? puritatē. Nā quō possem? dicere. Lia
āduocata nra illos tuos miseres oculos

ad nos zuerre. Quō em possēt illi oculi sui
purissimi z puritatē zelatoris ad psciaz se
ditare victoz maclata z i eis indurata se

Principalis excellentia (zuerter)
ē excellentia inextimabilis dignitatis.
Hec ē ei sup oēs creaturas dignitas
sua. ad insinādū at hmoi dignitatē excellē
tia pfigurata ē p arcā testmēti. De q exod.
xxxvij. Fecit befeleel arcā d lignis serbirz.
befeleel qppe insprat ymbra di vt ymbra
culū diuinū. Itē p ipm pteicelligi sibi vt
incarnat? vt incarnād? q fabricauit sibi ar
cā. i. brām vginē. Et hac autē figura arce
pōt intelligi triplex excellentia dignitatis.

Prima ē dignitas gñose nobilitatē: hec i
telligit p materiā arce. **Secūda est digni**
tas gñose p tuositatē. Hec intelligit p or
natū arce. **Tercia dignitas** puilegiose
significat. Hec intelligit p ea q erat i arce

Prima ē dignitas gratio
tiose nobilitatē: q intelligit p materiā ar
ce q erat de lignis serbirz q sūt ligna nobi
lia z i putribilia: p q intelligit p ptiarche et
reges ex qb dicit dicit vgo maria q illi fuerē
nobiles z putribiles i meo ijs hoiz. Eccl.
liij. Corpa eoz i pace sepulta sūt z viuēt
noia eoz in gñatōes z gñatōes. Sūt ita
q vgo brā de gñe ptiarchali: regali: et sa
cerdotali. In ecclā. Nitas gñose vginis
marie ex semine abrae orta de tribu iuda
clara ex stirpe dō. De nobilitate brē vgi
nis vide sup i f. de assū. ij. c. pncipali. ar

Secūda est dignitas gra
tiose p tuositatē: q intelligit p ornatū arce
erat em deaurata. Aurū aut rōne psciosit
tatis dat intelligere charitatē z grām q p
ciū habz inextimabile z pēiū dat oib? opū
b? p tuosis. Facit em opa p tuū esse pscio
sa z meritoria. De hauro dī Apocai. iij.
Suadeo tibi emere aurū ignitū z pbatū
vt locuples fias. Hec est ergo secūda digni
tas marie que dicit gratiosa virtuositas
quia gratia z virtutib? plena. Bern. Nō
deuit mariam cōmunes habere gratias
nec paucas que sūmū gestabat in vtero
sed quicquid sūmū: qquid altissimū fuit
in gratia: hoc abūdantissime possidebat.
Idē. Verito de te brā vrgo plenitudo

grē p̄dicat: quia nō defuit tibi fides patri
archanz: charitas apostolor: martirum
patientia: sobrietas p̄fessor: castitas p̄gi
nis et puritas. Hec ille. Hec q̄ppe oia r o/
mnes alie virtutes superexcellēt fuerūt in
virgine maria. Excellentia etiā fuerūt vir
tutes r grē in maria q̄ in angelis. Naz vt
dicit Ber. Cui angeloz aliq̄n dicitū est.
Spūctūs supueniet in te. Hec ille. Bū
igit cārat ecclia b̄re p̄gini Speciosa facta
es r suavis in delicijs tuis. Et hec est spe
ciositas virtutū r grē q̄ est ornamētū anie
q̄ iso b̄n intelligit p̄ ornamētū aureum ar
ce vt dicitū est. Cū r p̄ delicias intelligit
virtutes. Bern. in ser. Quidni delicias di
xerim virginitat: dec? cū munere fecun
ditatis: hūilitatis insigne: distillantē cha
ritatis fauū: misericōie p̄scera: grē plenitudi
dine: p̄rogatiua glie singularis. Hec ille.
Cōtemplemur atq; h̄mōi excellentiā p̄
tutū in virgine r exēplo atq; ob eius re
uerentiā discam: emulare virtutes. Bern.
obsecro vos filioi emulamini virtutes si
maria d̄ligitis: si p̄ceditis ei placere emu
lamini modestiā ei. Hec ille. Queram
igit grāz p̄gini hui? p̄ocinio d̄gretes ad
eā cū Bern. Inuenisti grām ait angel? r
sola est grā q̄ egem? nimirū sola est grā q̄
saluamur: Quid nos alia p̄cupiscim? fra
tres: grām? grām sed grām ap̄ deū: nā
apud hoies grā fallax. Querūt alij meri
tū: nos inuenire grāz studeam?. Quid ei?
Pū grē est q̄ hic sum? p̄ucto mie d̄nt est
q̄ nō sum? p̄supti nos. Hec ille. Hec est
sēda dignitas q̄ p̄sistit in plenitudine grē
r p̄tū: q̄ intelligit p̄ aux q̄ erat arca de
ausata. Sicut aut aux reddebat arca il
lā p̄ciosam: speciosam r visu delectabile
sic plenitudo virtutū r grē fecit virginem
matrē excellētissime p̄ciosam: speciosā: et
grāp̄iosam: vt satis apparet ex dictis.

Tertia est dignitas p̄ri
uilegiōse singularitatis: q̄ intelligit p̄ ea q̄
erāt in arca. Erāt aut tria in arca illa. s. vr
na aurea h̄is māna: r virga aaron q̄ fron
duerat: r tabule testamēt: vt b̄ ad Heb.
ix. q̄ d̄nt intelligere tria p̄uilegia singularis
dignitat: in maria. **P**rimo in arca erat
virga aaron p̄ quā intelligit p̄uilegiū fecūdi

cat: p̄gial. Illa ei p̄ga floruit frondit: et
fructū fecit ab: q; h̄uore: in q̄ signat virgī
nis fecūditas sine viro: de q̄ d̄r Ber. Fecū
ditas p̄gis supeminēs glia est. **S**cō
dō ibi erat māna p̄ q̄d̄ intell. gif p̄uilegiū m̄
nitatis diuinal. Illō ei māna figura erat
corpis sc̄ssimū iēu in vtero p̄ginali p̄ce
pti et formati p̄pter quā p̄ceptioez filij d̄i
virgo sacratissima d̄r m̄f dei q̄d̄ est singla
rissimū r p̄cellētissimū p̄uilegiū marie. **J**ō
d̄r ei āgel? Lu. j. Qd̄ ex te nāscet sc̄m vo
cabit filij? dei. De his ār duob; p̄uilegijs
videre potes s. ser. de assū. c. j. ar. ij. **T**er
tio ibi erāt due tabule testamētī in quib;
sc̄ptra erat sapia diuie leg: p̄ q̄d̄ intelligit
p̄uilegiū claritat: sapiētial i maria: In h
q̄ppe oñdit d̄inoz mysterioz secretaria et
m̄gta. Sap. viij. Doctrix ē d̄iscipulne dei.
Cū p̄tz q̄ nō imerito vocata ē maria. **M**a
et noia d̄nt eē reb; p̄sona. xij. q. j. c. **L**icus
Et de p̄bē. r digni. c. Cū s̄m ap̄ln. **S**cōz
Ber. **E**i maria inf̄p̄rat illūinata r illūina
trix. et h̄ rō ad: lr. Hūit ei it̄lectū eleuātū
illūinatū sup oēs alias puras creatas r
aristotele q̄ tantā eleuātōez r r̄p̄ nāsalū
noticiā hūit. Sup platonē q̄ de iūb; sol
parat: multa cogit. Sup prolemū r̄
ge: magnū astrologū. Sup moysen q̄ loq
bat d̄no facie ad facie. sup it̄phanū q̄ vo
dit celos ap̄ros. sup paulū q̄ vsq; ad terā
tū celū rapr? ē. ij. **L**oz. xij. sup d̄o q̄ fuit
extim? p̄haz. sup ioānē baptist. q̄ p̄d̄iret
aduentū ch̄i r enū digito demonstrat. **E**
Ecce agn? dei r̄c. sup ioānē euāgelistā de
q̄ d̄r Aug?. Si parz alit? intonūisset: r̄
tus m̄ds eū cape nō potuisset: q̄n d̄r: In
p̄ncipio erat ver b̄ū r̄c. Sup oēs p̄bas
r p̄iarchas: sup oēs sc̄tōz r sc̄tās dei fuit
brā p̄go illūinata lūine diuie sapie. Hūit
em̄ tantā cognitioez creator: vt in ip̄ius
cognitōe oia alia coḡsceret: vt verificaret
in ea illō ps̄. In lumine tuo videbim? lū
men. At em̄ aristoteles. ij. de ania. q̄ p̄
tentia sensibilis p̄cepto obiecto excellēt i
pedif postea in actu circa min? obiectum:
vt parz de illis q̄ postq̄ viderūt solē: non
possunt videre minima visibilia. Potēna
p̄o intellectua ec̄d̄rario postq̄ intellectū
beata virgo eleuata ad tantā dei cognitō
tione q̄ a nullo creato it̄lectu p̄hēd̄it

facillie postea intelligebat oia creata. Por
 que hec excellētia scie z sapie dicitur vir gimis
 p̄uaderi triplici rōne. Primo rōne sue
 inocētie. Nā z in statu inocētie adā pleni
 tudine scientie z sapie hūit. Un̄ di. Tho.
 j. p. q. lxxxiij. q. p̄mus hō sic institutus
 est a deo vt haberet oēm sciētā rez. in q̄b
 hō natus ē instruitur: hec sūt oia illa q̄ vir
 tualiter existit in p̄mis p̄ncipijs q̄ se no
 tis q̄cūq̄ scz hoies cognoicere naturalit̄
 p̄nt. Et de sup̄naturalibz rātā hūit cogiti
 ōne q̄nta erat necessaria ad gubernatio
 nē vite hūane fm̄ statū illū. Hāc autē sciē
 tiā hūit q̄ species infusas. Dicit autē ma
 gister in. iij. sc̄n. di. j. q. hō in statu inocē
 tie vidit deū sine medio: q̄b intelligit vt
 dicitur Th. vbi s̄ sine medio q̄ cui noticiā
 in aliqd̄ ignotū deuenim̄ sic est mediū de
 monstratōis sz nō sine medio spectari: nō
 em̄ oportebat p̄mū hoīem puenire in dei
 cognitionē p̄ demonstratōis sup̄ā ab effe
 ctibz sic nob̄ ē necessariū: sz s̄ in effectibz
 p̄cipue itelligibilibz deū suo mō cognosce
 bat. Hec ex Th. vbi s̄. Si q̄ fuit p̄mū hō
 in statu inocētie sic excellēt̄ illuminatus
 nō ē dubitā dū de p̄gine dei m̄se q̄n fuerit
 multo excellēt̄ illuminata in oī dina sapia
 z hā sciētia cui p̄fecto innocētia p̄fectior
 z excellētior fuit q̄ innocētia ade vs̄ di
 ctū ē. Secūdo ex p̄ditōe ignorātie q̄ ē p̄ca
 er p̄ctō p̄sequēs. Un̄ di. Aug. q̄ app̄ba
 re fallā p̄ veris nō ē natura instituti hoīs
 sz d̄nati. Ponit etiā beda ignorātiā esse
 vni de q̄tuor vulneribz inflic̄: hūano ge
 neris p̄ctō. Ponit em̄ q̄tuor h̄mōi vulne
 ra. v. z cupiscētā i appetitu cupiscibili. i
 firmitate in irascibili: maliciā in volūate
 z ignorātiā in rōe. A q̄b credēdū ē brām
 p̄gine oīno exēptā q̄ oīno imunis fuit ab
 oī p̄ctō. Esti dicās fames z sitis z cetere
 dui vite penalitates sūt etiā pene p̄cti a
 q̄b tñ p̄go maria nō fuit exēpta nec etiā a
 morte: q̄ nec ab ignorātia. Dico q̄ nō ē
 simile q̄ ignorātia est pena p̄ius inutilis
 Ille autē q̄ dicte sūt z similes p̄nt eē vtiles
 z meritoie inq̄ntū sūt materia exerce
 pturis. Sz de h̄ apli dicit dāre dō. p̄. de
 p̄cep. et. Tertio ex plenitudine gr̄e. Nā
 z d̄ns aplis p̄mitrēs sp̄m̄ sc̄m̄. Ille vos
 (iq̄) docebit oia. Jo. xiiij. Et j. Jo. ij. Un̄
 ctio docet de omnibz. Un̄ z p̄ncipale et

donū sp̄m̄ sc̄m̄ ē donū sapie. Quāto igit
 p̄go brā fuerit ceteris excellētior vn̄cta sp̄
 sc̄m̄ z gr̄a plena: rātō excellētior fuit lumie
 diuine sapieie illustrata. Un̄ et fm̄ aliq̄
 brā p̄go dū adhuc erat in vtero matris ha
 buit libēri arbitriū vs̄um z fuit in sublimi
 ori p̄replatois statu q̄ vn̄q̄ aliq̄ pura crea
 tura fuerit in erate p̄fecta: nec mirādū h̄.
 Nā z br̄s nicolaus ab infātia lactēs q̄r
 ta z sexta feria: m̄amas recubabat. Sc̄tus
 etiā h̄ndict̄ a puericia cepit miracul̄ con
 rufcare. Et iōanes baptista vt d̄t Ambro.
 sup̄ lu. vere cognouit ch̄m in vtero ma
 tris: nō natura sz gr̄a: q̄ ē a puericia in era
 te q̄nq̄ āoꝝ fugit mudū z intravit erē
 mum. Si igitur isti habuerunt vs̄um ra
 tionis an̄ cōpetētes erate q̄ de cōi lege est
 eras septē ānoꝝ. Extra de delic. pueroꝝ. c
 j. Et de pe. z re. c. D̄s: q̄nto magis de brā
 p̄gine altiori z apliori mō ista credēda sūt.
 Et sic p̄z in ea p̄uilegiū sapial claritatis.
Tertia p̄ncipalis excellētia d̄t excel
 lētia inuincibil̄ p̄ctis: q̄ scz potēs
 ē nob̄ succurrere: si ad eā toto corā
 de trāeam̄ hūilit̄. Ad insinuādā autē
 hāc p̄ctis excellētiā p̄phetasa ē p̄go sub
 noie p̄ge. Esa. xj. Egrediet̄ p̄ga de radice
 iesse. Jesse interpretat̄ incēdiū. P̄go p̄ga hec
 q̄ vt etiā cātat eccl̄ia: est p̄go dei genitrix.
 Bū d̄t egressa de iesse. i. de incēdio vine
 charitatis. Nā ex ineffabili dei charitate
 data ē nob̄ hec p̄go br̄ssimā sp̄ale res
 fugiū z singulare solatiū. Cui etiam a d̄no
 data est triplex p̄ctis nobis auxiliatiua.
Prima: ē p̄ctis destruēdi culpe maliciā
Secūda: ē refellēdi demoni astutiā.
Tertia: ē impetrādi nob̄ gr̄am.
Prima igitur ē potestas
 destruēdi culpe maliciā. q̄. i. in se h̄z oēs
 gr̄as singulis p̄ctis tr̄ias. Por̄ aures hec
 p̄ctis declarari tripliciter: auctoritate: figu
 ra et exēplo. Primo auctoritate. Bern̄.
 Hec p̄ctōꝝ scala vitz p̄ quā debet ad deū
 ascēdere. p̄ misericōdia remissiois impetrāda
 Itē de ea cātat eccl̄a. Viscerosa pietate
 cōpūctiua noie. Cōtēplatio q̄ppe deuora
 z affectuosa nominis marie matris cōpun
 ctionē generat in corde p̄ctōis q̄ cōpūctō
 ne destruit maliciā culpe. Cōsidera q̄ppe
 puritate inextimabilē et q̄nto fēdore

Ber. De natiuitate

virtutes oēs auerit et p̄ p̄ns oia peccā
abhoruerit sp̄z ibi inuenies causam tue
grubescētie et p̄fusiois. Considera ei⁹ digni
tate sublimem cui reuera ineffabiliter oia
peccā displicēt et q̄ p̄fecto grauissime i pec
catis tuis fuit offensa: et inuenies cam do
loris et afflictiois. Considera insup sue iusti
tie egritate: nam etsi misericordissima sit nihilo
minus tā ē amore iusticie confirmata: sic n̄
dubites eā velle peccatores puniri nisi d̄ pec
catū peniteat: sic in tali p̄seruatiōe poteris
lucere cam timor. Q̄ntū timere debet
peccator: ne p̄p̄ negligentia peniteat et corrige
di vitā suā amittat hui⁹ m̄tis mic benuo
lentia et quā p̄t si velit h̄re aduocaram et
patronā: habeat p̄ suis demeritis p̄dēmina
tricē. Nec aut̄ tria supra dicta pudor vitz
seu p̄fusio de peccatis. Omnis dolo: et affli
ctio cordis p̄ vltē: et timor dīne vindicatio
nis et amissiois mic sūt q̄si lime q̄bus gol
lif et destruit rubigo peccator et quib⁹ p̄scien
tia serenat. Et de p̄t quō deuora hui⁹ fa
cre p̄ginis meditatio p̄tate h̄z peccator de
structiuas. **Sedō** hoc declarat figura.
Exo. xiiij. h̄z q̄ filij israel b̄nficio p̄ge ma
re trāserūt et egyptij lubmersi sūt. Filij isrl
ex egypto recedētes p̄nie trāfire volētes qui
b̄nficio virge. i. p̄ginis glōse. mare. i. ama
ritudinē culpe trāserūt. Peccatores em̄ peni
tētes ex peccator recordatiōe amaricati p̄si
derātes clemētia et dulcedinē atq̄ miā
hui⁹ p̄ginis glōse q̄ potētissima ē p̄ pe
nitētib⁹ aduocata dulcedinē q̄ndā sp̄ci ve
nie cōsequēde in se p̄cipiūt et eiusdem p̄ge
beneficio in mari. i. in amaritudine p̄ pec
catū sumpta egyptij. i. peccā tenebrosa sub
mergūt et destruiūt. **Egyptus** em̄ interp̄
tat tenebra. **Tertio** h̄ declarat exēplo.
De maria egyptiaca q̄ in ciuitate alexan
drie septēdecim annis publice libidini deser
niuit: q̄ cū semel hierosolymā puenisset et
p̄ adorāda cruce vsq̄ ad fores ecclesie euz
alijs deuenisset: subito et inuisibiliter pari
tur repulsa. Cūq̄ iteq̄ atq̄ iterū puenisset
vsq̄ ad limē ianue subito semp̄ repul
sam patiebat cū tñ aliq̄ liberū haberet adi
tū. Ad cor igit̄ redies et cogitā h̄z abi p̄
per suos scelex imānitatē accidere: respici
et vidi tibi imaginē h̄re virginis: cepit
ergo peccator tūdere et lachrymas amarissimā

mas fundere et a cordis intimo gūter sub
spirare: h̄ramq̄ p̄ginē lachrymabiliter ero
rare p̄mitēs de cetero se caste victuram.
Consideratio q̄ppe puritatis virginis m̄tis
dei p̄fusione sibi et horrorem suoz ingere
bat peccator. Cū aut̄ orasset et in noie beate
virginis fiducia recepisset: fores ecclesie ad
ijt et sine impedimēto intrauit. Cūq̄ san
ctā crucē deuotissime adorasset: ordanem
trāijt et in desertū iuit xvij. annis nullum
penitus hoīem vidēs māsit: sanctissimaz
q̄ vitā ibi duxit: nec illo toto tpe nisi tantū
tres panes q̄s secū tulerat ab hierosol
ymis comedit. Vide si vis h̄storia in le
gēda aurea. In h̄ exēplo p̄t q̄ p̄p̄plio
deuota puritas et scitatis p̄ginis glōse p̄
tuit et p̄tate h̄z peccator destructiuā.

Secūda ē ptas refellendi

deonū astutiā: q̄ p̄t p̄t declarari auctori
tate figura et exēplo. **P̄mo** auctoritate.
H̄z Beñ. iij. di. dñs ad serpēte loquēs de
p̄gine maria natiuitate. **Sp̄a** p̄teret caput
tuū. i. p̄tate tuā. **Itē** Lan. vj. Terribiliter
castroz acies ordinat: terribilis inq̄ deo
monib⁹. **Itē** numeri. xxij. **Perice** de ca
dictū est. **Resurget** virga et israel et cōfō
ret duces moab. i. hostes sp̄iales: moabi
te em̄ erāt aduersarij filioz israel. **Itē** h̄z
rabāt sp̄iales inimicos popli dei. **Beñ.**
Fluūt et pereūt sic cera a facie ignis dno
nes vbiq̄q̄ inuenit crebra nois marie
in uocatiōem. **Sedō** h̄z. Exo. vij. **Vir**
ga moysi deuorauit virgas magoz: in h̄
signat q̄ p̄t p̄ginis p̄ moysi p̄gā signata
destruit et p̄fudit p̄gas. i. p̄tates demonū.
Itē iudith q̄ erat mulier pulcherrima for
tissima et prudētissima in sensu p̄boz: am
putauit caput holofernis et liberauit pop
pulū de fuitute nabuchod. i. h̄z p̄go am
putauit caput. i. p̄tate et vigore atiq̄ dno
nis: et sic fidele pplm̄ ab ei⁹ fuitute libera
uit. **Itē** Beñ. xxvij. vidit iacob scalā cui⁹
summas celos tāgebāt et dñm innixū scalā
et āgelos descēdētes et ascēdētes p̄ eā: et
q̄ terribilis est locus iste. **H̄z** p̄go am
putauit scalā cui⁹ innix⁹ est dñs p̄ incarnatiōe
et per quā descēdūt angeli ad hoīes et bo
mines ascēdūt in deū. **Dñm**. fer. de nati
uite beate marie. **Hodie** fili⁹ fabri q̄ fabricauit
est aurorā et solē fabricauit sibi animarū

scalam cui? bassis in terra: caput s'o stabi
 litur i celo. Hec ille. In q'cuq' s' loco hec
 scala fuerit deuote inuocata terribil' est lo
 cus ille demonib'. Tertio ex'plo. Legit
 q' mulier q'da multas molestias sustine
 bat a demone in forma huana sibi visibili
 ter apparere. Hec ex' p'silio cuiusda' sc'i vi
 ri cu' diabol' ad ea accederet eleuauit ma
 nib' cepit exclamare. d. Sct'a maria ad
 iuuu me statimq' diabol' q'ni lapide p'cus
 sus territus sc'it z euauit: nec postmo
 du' ad ea accessit. It' legit. q' q'da mona
 chi q'dam mane iuxta flumē stabat: fabu
 lis z ociosis vacates. Et ecce audiunt re
 miges p' flumē impetuose nauigates: q' b'
 dixerunt. Qui estis vos? At illi. Demones
 sum' q' aiā h'ebonij p'positi dom' reg'
 fraco' q' a monasterio sc'i galli apostata
 uerati i infernū defertim' q'd audientes mo
 nach'i uehementissime timuerūt z fortit' ex
 clamauerūt d. Sct'a maria ora p' nos.
 Quib' dixerūt demones: h' p' uob' ma
 tiā inuocatis: uos ei submergere z disce
 pere uolebamus qz uos dissolute z extra
 doctā p'fabulātes inuenim': tūc monachi p'
 maria liberati z p'tecti redeiit ad cenobiū
 marie grās agētes. It' legit in li. de mi
 racu. b. vir. Quedā m'ona brē marie de
 uota ples suas informādo ille docuit z vt
 ea in necessitatib' inuocaret d. Aue maria
 Habebat autē fillā q'ndā dissolutā z uaga
 būdā atq' saltatrice quā pluries correxit
 s' nihil p'cebat qz p' eaz p' ceter' pueris
 suis uoleat q' puleraz mudana eēt: z emē
 ei p' pulcras atq' p'opositas vestes. Hec i
 vna die dñica fatigata chorizādo: iuit ad
 q'dā pomeriū z sedit sub arboze uolens
 resocillari. Cui statū diabolus affuit d.
 Surge ueni mecum. At illa. Quis nā es tu?
 Et ille. Sū diabol' cui' uolūtate conar'
 adimplere: arma z rete n'ra ad capiēdas
 animas mō recipies stipendia tua qz per
 uanū ornatiū tuū z gest' tuos ad prauas
 concupiscētiās multos induxisti. Attebat
 q' diabolus statim ea rape. At illa subit'
 to meoz instructōis m'ne clamauit d. Vir
 go maria adiuua me. Et statim clara uo
 ce dixit. Aue maria grā plena. zc. Et dia
 bolus ait. Maledicta sit q' te hoc docuit.
 Si nō ita dixisses: iudicio dei ad infernū

incendū te traxissem ubi cū tuis s'ilib' pe
 nam p'dignā inuenisses. Postmodū g'nūq'
 ampli' chorizauit: p'opositas vestes depol
 suit: vitāq' hūilit' emēdauit z brē p'gini v'f'
 qz ad mortē deuote fuit. Sūt alia mult'
 ta h'mōi ex'pla similia q' possēt add' p'
 bene placito.

Tertia est ptās impetrā
 di nob' grās. It' uocat m' grē. Hec at pore
 stas ē t'pler. **P**ria ē ptās ipetrādi grās
 repatiuā corp'al idigētie. Et hec declarat
 ri potest: auctoritate: figura: z ex'plo.
Prio auctoritate. Ant. Audiuim' p'limos
 i suis piclis feordari nois p'ginis marie z
 illico dis picli malū euasisse. **S**ecō sig.
Sen. q. sic mēto d' ligno uite d' q' di. Aug.
 li. de q. ve. z no. re. q' gust' arbor' uite cor
 ruptōz corp'is lib'ed' Deniq' et p' p'ctm
 potuit hō insolubil' manere si p'missus eēt il
 li edere de arboze uite. Hec ille. It' Sen.
 ij. d'f. Ne forte mir. ma. su. et lu. d. li. vi. et
 co. et vi. i. efnū. Btā p'go. Ne p't dicit arbor
 uite ex' q' ortus ē fruct' uite. Et licz h' ma
 gis h'eat itelligi d' uita spūal: tū ē itelligi
 p' d' uita corp'al: q' uic' p'go brā h'z p'atē
 ipetrādi grām repatiuā et uite corp'al et
 eaz q' ad uitā corp'alē spectāt. Prouer. ij.
 Lignū vi. his q' ap. eā. **T**ertio ex'plo.
 Narrat prudēt' ex' gestis dām. Ioānes
 da. p'go pmanēs p'gini marie deuot' gre
 cis lris z artib' liberalib' istruct' i scribē
 bēdo g'ris' z i dicāmie. Capt' a sarace
 nis filii dñi i cui' p're cesserat: i scripturaz
 i alijs ad sciaz p'rinētib' sic istruxit vt i di
 ctamine: lra: et uoce: n' nisi ioānes putaret
 Amar' itaq' ioānes a theodosio ipatore
 cū ap' d' eū eēt: discipul' iuidia agitat: lras
 igit' dicitauit z scripsit traditionē ipatoris
 et imp' p'rinēte quaz furtiue p'stantino
 polim misit: palatioq' ipatoris: p'leera iud'
 ra ē. Et illa lecta: mod' dictandi et forma
 lre dinoscit eē ioannis. Ab ipatore ioāno
 nes accersit p'umelijs et iniurijs et iul'
 cijs puiciat et pditor iperij appellat. Qu'
 sa ē et lra. Rūdit. Uere dñe modū dictan
 di et formaz scribēdi meaz eē ego cog'sco:
 s'z rest' ē mibi de' qz hec n' feci. Lucris g'
 p'stuperib' in eū et reū eē mort' clamātib'
 Iudices (qz amē' ipator' fuerat) n' debe
 re eūz mort' s'z manū q' tātū nefas p'p'rat

uerat abscidi sententiauerunt. Quo facto: i
 detestatione tanti sceleris suspensa est manus
 in monasterio ipsius iohannis. Qui mox ad
 imaginem specialis domine sue marie adueniens
 diuino vulnere et extrinseco brachio ea p
 eabat. di. Heccine omnia mea nostrorum sunt pie
 mia meritoz: digne me p mentis peccatoz
 meoz flagellari voluisti: sed vt qd instru/
 menti officij tui pmisisti penitens abscindi:
 Hec quippe manus hymnoz laudis tue cari
 ca sepe scribebat: et corpus et sanguine filij
 tui offerebat. Eius talia potaret ipsi in le
 ctulo suo nec plene vigilanti nec plene dor
 mienti brachio cum magno lumine hilaris
 facie appareret. Quod agis puer fidelissi
 me: Heu (inquit ille) domine vt quod interrogas
 vbi eras cum hec paterer: ecce ad meum imo
 tuum dedit: i ecclesia pedem abscisa clientis tui
 manus. Et illa: Soffortare (inquit filij in domino):
 His dictis: eo videte ecclesias adijt: dela
 tasque ide manus suo brachio restituit. Tunc
 ille gratias agens: sacro mane puocatis fra
 tribus manu ostendit: moxque missam de bea
 tissime alia voce celebravit. Imperator autem
 audito miraculo pedestris ad eum venit: Et
 manus deosculas ab eo inquit: si que alicu
 bi cognosceret que suum dicitur genitricem
 scribere haberet: quod ille quidem ei retulit: et
 pias diligenter inquisita innotuit. Hec Pruden
 tium? Item narrat Lesartus? Cum duo hone
 sti clericus per terram albiensium hereticorum trans
 itum facerent: ecclesiam vidissent in via de
 solatam: atque vnus alteri: Sabbatum est: In
 trem? hanc ecclesiam vt dicam? missam in
 honore beate virginis: Portabatur enim secum li
 brum et calicem indumeta sacramentalia. Sed
 antequam esset missa completa hereticis p
 diti sunt: qui armata manu intrantes et sacerdotes
 de ecclesia trahentes lingua ei? radicem absc
 iderunt: Que facta? cum multo labore muti
 latum deducens? monachis eius commendauit.
 In nocte pro epiphania cum solenes decanta
 rentur vigilie: p deuotione ei? in orationum
 ante altare quoddam portauerunt. Qui cum ma
 tre matris deuore inuocasset: illa ei apparet
 et carne lingue formam habentem in manu
 tenens dicit oranti: Quia propter fide filij mei
 et honorem meum lingua puat es: ego no
 uia tibi restituo: apertis os tuum. quod cum fecisset:
 digitis oranti? immixtis: radicem p se carne
 eandem iunxit: sicque disparuit. Qui cum Sa

charia mox in laude erumpens dicit: Ave
 maria: vsque in finem: qua saluatione cum cre
 brius repereret stupentes accurriter mi
 nistri: accurrerunt de choro monachorum: de
 tagrandi miraculo deum eiusque genitricem glo
 rificantes. Non igitur in memor: nec ingratus
 tanti benefici clericus? in eodem cenobio factus
 est monachus? Hec Lesartus? Item legitur
 Leo papa in die resurrectionis domini cum mul
 lier eius manu deosculata est: et in eius
 uehemens carnis tentatio insurrexit: ut
 autem dei eandem manum se scandalizante peni
 tus amputauit et a se reiecit. Ineca mura
 mur dicebat in populo: cur summus pontifex
 morte solito diuina non celebraret. Tunc Leo
 ad beatam virginem se conuertit: et eius pu
 tie totaliter se commisit. Illa pro primo libe
 rati? fuit et suam manum scripsit suis manibus
 restituit et reformauit iudex vt pcederet
 sacrificium suo filio imolarer. Leo igitur
 populo quod sibi pegerat publicauit: et manus
 restituta oibus ostendit. Patz itaque quod
 go beatissima prece habet impetrandi gratiam
 reparatam corporalis indiget. Sed
 prae impetrandi gratiam reformata
 scientie: que declarari potest auctoritate
 gura? exemplo. Primo auctoritate
 sibi dictum est ab angelo Lucae. Inueni
 gratiam apud dominum. gratia inquit non pro te
 sed pro toto mundo. An? Maria tu peccatorum
 toti mundo despectu? materno affectu
 plecteris: nec deseris eum quoscumque de
 catus ipsum sue gratie reformabit. Sed
 gura Augustini. xx. dicitur: quod cum moyses virga per
 lit bis silicem egresse sunt aque largissime
 Petra secundum apostolum. i. Cor. x. et at chris
 cur cantat ecclesia: Virgo dei genitrix
 ga est. Moyses autem quens aquam signifi
 cat quemlibet desiderantem aquam signifi
 lem gratie: qui debet ad virgam hanc con
 tate vt suis meritis et precibus pulset
 cutiat petram chylum a quo pcedunt
 largissime gratiaz. Vel aliter: Ex p
 ratione deuota huius? virge pcuratur
 cor durum et saxum? pcedendo
 ritate et dignitate inextimabile vt
 ducti possit ad pfectionem et volentem
 catis: modo iam superius dicto in bo
 pitulo articulo primo: et sic poterit
 aque punctionis largissime. Ad hunc

p̄ner figura hester q̄ p̄ ceteris gr̄am iue
nit corā rege & misericordiam ip̄clauit p̄lo if
rael tā mortū adiuuicāto. H̄ide in li. hester
a. ij. ca. vsq̄ ad. vij. **Tertio** exēplo. Ap̄
staliū anno dñi q̄ngētesimo decimosēptio
fuit vir q̄dā noīe theophilus cuiusdā dñi vii
cedēs (vt ait fulbert⁹ carnotens⁹ ep̄s) q̄ tā
prudens sub ep̄o res eccl̄asticas dispensā
bat: q̄ mortuo ep̄o eū dignū ep̄atu oīs po
pul⁹ acclamabat. At ille vicedñatu p̄ter
alū in ep̄m maluit ordinari. Tandem ab
ip̄o officio iuite ab ep̄o deposit⁹ in tanrā i/
patentiā est delapsus vt ad suā recuperandā
dignitatē cuiusdā iudei malefici p̄siliū ex
peteret. Ille igit̄ diabolu aduocauit: & ad
uocat⁹ p̄ter venit Theophilus. Ḡussu del
monis ch̄m & m̄res et abnegauit ch̄iane
p̄fessionē abrenūciāuit: & ip̄ius abrenūcia
tiōis & abnegatiōis chirographū suo san
guine p̄rio sepsit: & scriptū anulo sigillauit
& sigillatū demoni tradidit: & sic ei⁹ h̄uitio
se addixit. In crastinū igit̄ p̄curatiōe del
monis theophil⁹ in gr̄am ep̄i recipit & i sui
officij dignitatē restituit. Tandē ad se re
uersus d̄ eop̄d fecerat valde ingemuit. et
ad p̄gine gl̄osā tota mens deuotiōe cōfu
git. Lūg. ij. diez atq̄ noctiū sp̄acio ieu
nijs & orōibz instantissime atq̄ humillī
me p̄seuerāss; rotūq̄ corp⁹ macie attenua
tū esset: br̄issima p̄go in visioe illi apparēs
d̄ impietate ip̄m redarguit: & diabolo ab
renūciare p̄cepit et ip̄m in filij sui gr̄am re
parauit. Et ad iudiciū indulte venie iterū
sibi apparens chirographū q̄d diabolo de
derat sibi reddidit & sup̄ pectus ei⁹ posuit
Quo recepto: theophilus vehemēt exul
tans coram ep̄o omniq̄ p̄lo quod sibi ac
ciderat retulit. Et cunctis admirantibz et
p̄ginem gl̄osam laudantibz: ip̄se post tri
dñū splēdid⁹ facie mirabilis effect⁹ in pa
te q̄euit. **Tertia** ē p̄as impetrādī gr̄am
adeptiū ēne gl̄e. Et p̄t h̄ec p̄as decla
ran: autoritate: figura: & exemplo. **P̄rio**
autoritate. Nā eccl̄a vocat eā portā celi dī.
Aue maris stella. &c. felix celi porta. Grez
Tu regis altī ianua et porta luc⁹ fulgida.
Secūdo figura. Hester. v. dī q̄ asuerus
p̄ndit virgā regiaz hester in signū clemē
tie: & sic hester ingressa est in palatiū reg⁹.
Asuerus it̄rptat beatitudo. iō dat intelli
gere deū qui est ipsa beatitudo obiectiua.

Hester interpretat preparata in tpe. ideo h
nobis significat fidelem aiā: que in tpe
p̄sētis vite se preparat ad beatitudinem
p̄sequendā. Rex itaq̄ sup̄ne ciuitatis hie
rusalem: videlz ip̄se deus p̄ndit aiē fidelē
p̄parare in tpe virgam regiam. i. virginem
matrem reginam misericōdie in signūz diuine
clementie: per quā virginem intro ducit fi
delis aiā in palatiū sumi regis. Ps. Vir
ga directiōis virga regni tui. Itē ad hoc
valet figura. **Prop̄osita** de scala iacob: cuius
sumitas &c. Beata enīz virgo est scala per
quam aiē fideles ascendūt in celū. **Tertio**
exemplo. Legit̄ de beato bernardo q̄
ipse tribus vicibus vidit beatāz virginem
descedere in purgatoriū cū luce magna:
Et cū venisset ad ostiū purgatoriū: oīs
aiē fidelū que ibi erāt clamabant. O res
gina celi et mater dei libera nos. Et cum
egredieretur: semp̄ educebat inde magnāz
aiarum multitudinem. Parec itaq̄ p̄po
rens est hec virgo beatissima. Nec mirūz
si tanta data est ei potestas: quia mater est
oipotētis. Bern. Data est tibi oīs pote
stas virgo beata in celo et in terra vt om
niā quecuq̄z volueris valeas impetrare.
Nec ille. Pensemus igit̄ q̄vile nobis sit
imo q̄necessariū ex tota animi deuotione
ad hanc dñam potentissimā transire et res
fugere. Peccatores enim sumus & multīs
culparū malicijs obnoxij: hanc ergo virgi
nem adreamus: quia potestatem habet de
struendī culpe maliciam. O q̄miseri sum⁹
si non destruat̄ur et aboleatur culpe mali
cia i nobis. Prouerb. xiiij. Miseros popu
los facit peccatū. Magna igit̄ur nobis in
cumbit necessitas vt ad hanc virginē trā
eamus. Itēz hostes inuisibiles nobis in
festos habemus: qui multiplicibus caute
lis nobis insidiāt. Eph. vij. Nobis ē col
luctatio aduersus p̄ncipes & p̄tates: aduer
sus mūdi rectores tenebrāz hāz: & sp̄nā
lia neq̄tīe. Fortes q̄ppe sunt h̄mōi hostes
Job. xij. Non ē sup̄ terrā p̄tās q̄ compare
tur ei. f. diabolo. Debiles nos sum⁹. Ne
cessarie igit̄ habem⁹ ad hanc potentissimā
dñāz trālire & cōfugere qz ip̄a h̄z p̄tate re
fellendī demonū astutiā. In sup̄ gr̄a mul
tipliciter id̄igem⁹. Hanc q̄ m̄rez gr̄e ade
amus deuotissime qz p̄tatem habes impe
trandī nob̄ multiplicē gr̄am. Hanc igit̄ to

Ber. De Natiuitate

tis affectibus veneremur totaque deuotione laudem? oēs parit qz omibz parata ē subitū diū impendere z grām impetrare. **I**ō bñ dicit Bern. Ille sol? sileat laudes tuas? go brā qz te in suis necessitatibz fidelit inuocari sibi senserit defuisse. Et Chrys. Dulcis maria nō est fas te posse illū desere qz spem suā fiducialit in te posuerit. Hec ille. Suā etenim dulcedinē z beniuolentiaz iexamabile nobis ostendit. cū nos hortat: nos vocat: nos dulcit iurat di. Trāste ad me oēs zc. z sequit: z a generationibz meis implemini. i. regenerationibz spūalibz p grāz factz z sciendis meis meritis z intercessiōibz bus glōsosis apd deū. Qui edūt me adhuc elurterē. i. qz gustant meā dulcedinē qz ē cibus z potus. i. tota spūalis aie refectio ad huc desiderabunt p p̄mpli? gustare z p̄fectius. Hec ē p̄ditio spūalium qz q̄nto amplius gustant tanto magis desiderant. seq̄t. Qui audit me. i. iurationem meā dulcissimā. non p̄fundet finalit p̄fusiōe damnationis eterne: z qz opant in me nō peccabūt. i. qz regulabūt opa sua exēplari uite mee qz sē p̄ fuit purissima z rectissima. Et qz elucidat me/magnificādo corde puro z deuoto gratias a deo mihi datas. uitā eternā habebūt. Nā in euāgelio dicit saluator. Si quis mihi mistrauerit honorifica. eū p̄ me? zc. Et iter. Vbi ego sū ibi z minister me? erit. **I**ō. xij. Qui aut ministrat p̄ ḡm glōse ministrat z ei? filio. qz em̄ m̄ez honorificat p̄pter filiū: magis honorificat filiū. Iuxta illud maximā logicā. Propter qd est unū qd qz tale z illud magis. **I**ō qz honorificat m̄ez dñi z ei ministrat honorificabit a deo p̄pter cū ipso filio erit in gl̄ia celesti. Hanc igit m̄ez elucidem? eā laudādo grāf eius magnificādo. ut ei? meritis z p̄cibz p̄sumat? to hui? instabilis eui flexu ad uitā eternā eū ea z scrijs angelis p̄ringam? Amen.

Aliud thema p̄ s̄mone p̄cedenti. **E**o em̄ m̄ pulcre dilectionis z timoris z magnitudis Eccl. xliij. In plona glōsissime dei m̄ris introducitur hec verba. In quibz ipsa benignissime atqz dulcissime nos hortat ad eius dilectionē reuerentiā z deuotionē: ostendens tres suas singulares excellentias. **P**rima est excellentia inuolabilis puritatis: p̄pter quā a nobis ē maxie diligibilis. **I**ō dicit.

Ego m̄ pulcre dilectiōis: mater in quā p̄ excellentiā qz p̄re ceteris omibz post deū unū diligibilis. z dicitur hec dilectio pulchra ratione sue puritatis. **S**ecunda est excellentia inextimabilis dignitatis: p̄pter quā a nobis est reuerentissime honorabilis. **I**ō dicit. Ego mater timoris. scz reuerentialis. Nam ad eā p̄pter suam admirabilem dignitatē p̄cipue habere debem? reuerentia. **T**ertia est excellentia inuincibilis potestatis. p̄pter quā a nobis est cū oī deuotionē laudabilis qz scz illa sua mirabilis potestas nobis est maxime necessaria z utilis. **I**ō dicit. Ego mater magnitudinis. magne virtutis z p̄tatis. Et sicut iam dicitū est noie m̄ritatis intelligit spūalis qdā excellentia respectu dilectiōis z aliorū quorū se dicit matrē. Poteris ulterius profectū qui iuxta ea que i p̄cedenti s̄mone dicta sūt.

Alius sermo de natiuitate

Orietur stella

Orietur iacob. Numeri. xliij. Aduentus alicuius persone notabilis z precipue auctoritatis puta regis aut regine in ciuitate aliquā solet p̄nunciari z p̄conizari. Ideo aduentus siue natiuitas glōse matris dei regine totius mundi multis fuit p̄phetarū atqz patriarchaz variisqz effiguris p̄nunciata z p̄conizata. Inter quas p̄conizationes vna est in qua p̄nunciata est natiuitas huius virginis sub noie stelle in verbis p̄dictis. Ber. Ipsa est nobilis stella orta ex iacob cui? radius illuminat vniuersū mundū. Dicit aut stella p̄ similitudinē z trāsumptionē vr. s. p̄ similitudinē stelle intelligam? excellentiā virginis z p̄mūctas. Comparat itaqz virgo clarissima stelle celi z vocatur stella p̄pter tres precipuas rationes.

Primo ratiōe naturalis cōditionis. **S**ecūdo rōne stellaris signatiōis. **T**ertio rōne spūalis opatiōis. **P**rima igit similitudo marie ad stellam sumitur ex ratiōe naturalis cōditionis stelle. Et hec naturalis cōditio est triplex. videlicet. **C**ōditio puritatis. **C**ōditio incorruptibilitatis. **C**ōditio luminositatis.